

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Факультет інформаційних технологій та управління

Кафедра фінансів та економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи

Наталія ВІННІКОВА

Наталія Віннікова 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

для аспірантів

спеціальності 051 Економіка

освітнього рівня третього (освітньо-наукового)

освітньо-наукової програми «Економіка»

Київ – 2021

Розробник:

Лойко Валерія Вікторівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів та економіки Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Лойко Валерія Вікторівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів та економіки Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фінансів та економіки

Протокол від 30.08.2021 р. № 10

Завідувач кафедри (Ольга СОСНОВСЬКА)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої-наукової програми «Економіка»

30.08. 2021 р.

Керівник освітньої-наукової програми (Валерія ЛОЙКО)
(підпис)

Робочу програму перевірено

30. 08. 2021 р.

Завідувач аспірантури, докторантури (Ілона ТРИГУБ)
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

Ця програма не може бути повністю чи частково відтворена, тиражована чи розповсюджена без дозволу Київського університету імені Бориса Грінченка.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 кредитів / 120 годин	
Рік навчання	1	1
Семестр	1,2	1,2
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	32	16
Модульний контроль	8	
Самостійна робота	80	96
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета дисципліни формування здатностей самостійно мислити, приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для проведення наукових досліджень з питань забезпечення економічної безпеки національної економіки.

Завдання навчальної дисципліни:

- сформувані у аспірантів розуміння основних економічних понять і термінів;
- сформувані здатність самостійно мислити, ідентифікувати та аналізувати різні види господарських операцій;
- закріпити комплекс економічних знань і засвоєння досягнень теорії і практики забезпечення економічної безпеки національної економіки;
- сформувані навички обґрунтування економічних рішень на засадах економічної безпеки національної економіки.

3. Результати навчання за дисципліною.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен:

знати:

- категоріальний апарат економічної безпеки національної економіки;
- нормативно-законодавчу базу України, яка регулює економічну діяльність;
- основні складові елементи системи економічної безпеки України;
- сучасну економічну ситуацію в Україні;
- національні економічні інтереси держави та їхню класифікацію;
- загрози економічній безпеці національної економіки, суб'єктам господарювання,
- місце та значимість економічної безпеки країни в системі національної безпеки;

– методи оцінки рівня економічної безпеки національної економіки та суб'єктів господарювання;

вміти:

- застосувати отримані знання в практичній діяльності;
- вдосконалювати запропоновані методичні рекомендації оцінки рівня економічної безпеки держави, суб'єктів господарювання, ЗВО тощо;
- використовувати в практичній діяльності механізми вирішення наукових проблем забезпечення економічної безпеки національної економіки;
- застосувати отримані знання при проведенні власних наукових досліджень за темою дисертаційної роботи;
- використовувати в практичній діяльності механізми вирішення наукових проблем забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання, регіонів, ОТГ, національної економіки;
- проводити наукові дослідження проблем забезпечення економічної безпеки національної економіки та способів їх вирішення;

Програмні компетентності

ФК-2	<i>Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах у межах спеціальності:</i> здатність продемонструвати знання особливостей змін у національній економіці, поведінки підприємства як виробничо-ринкової системи на ринку, характер зміни параметрів виробничої функції у короткостроковому та довгостроковому періодах.
ФК-4	<i>Здатність узагальнення інформації та вміння презентувати її з акцентами критичної оцінки.</i> Оцінка результатів проведених наукових досліджень іншими авторами з обраної тематики дисертації, узагальнення та виділення невирішеної частини проблеми.
ФК-6	<i>Здатність до аналітичної та експериментальної науково-економічної діяльності.</i> Здатність застосовувати теоретичні знання та практичні навички для постановки та вирішення наукового завдання в галузі економіки; описувати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних та прикладних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.
ФК-7	<i>Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси:</i> вміння прогнозувати поведінку економічних агентів, розвиток економічних процесів і явищ на мікро- і макrorівні на основі стандартних теоретичних і економетричних моделей; аналізувати та прогнозування інновації в економічних сферах.
ФК-9	<i>Здатність використовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування економічних рішень:</i> здатність використовувати статистичну інформацію, фінансову звітність підприємства, економіко-математичні моделі та методи для обґрунтування та прийняття економічних рішень.

**Нормативний зміст підготовки здобувачів ступеня доктора філософії,
сформульований у термінах результатів навчання**

ПРН-2	Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної, зовнішньоекономічної, інноваційної політики держави.
ПРН-5	Демонструвати стійке розуміння принципів економічної науки, особливостей функціонування економічних систем. Орієнтуватися в сучасних економічних та соціальних тенденціях та потребах суспільства з метою обґрунтування на їх основі прийнятих економічно безпечних рішень, демонструвати сучасні уявлення про соціальну відповідальність при прийнятті економічних рішень.
ПРН-10	Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах.
ПРН-11	Використовувати аналітичний та методичний інструментарій для розуміння логіки прийняття господарчих рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади), застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.
ПРН-12	Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.
ПРН-13	Демонструвати вміння здійснювати економічний аналіз на основі статистичної інформації для прийняття та обґрунтування інноваційних та економічно безпечних рішень.
ПРН-19	Обґрунтовувати теоретичну доцільність та практичну ефективність впровадження результатів наукового дослідження у господарську діяльність суб'єктів господарювання, організацій, об'єднаних територіальних громад, органів влади.
ПРН-22	Демонструвати готовність і здатність до набуття нових знань і освітніх компетенцій упродовж навчання в аспірантурі, а також до самовдосконалення й самоактуалізації в напрямку «саморозвиток і самоосвіта впродовж усього життя».
ПРН-23	Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Усього	Розподіл годин за видами робіт			
			Аудиторні			
			Лекцій	Практичні	Лабораторні роботи	Самостійна робота /МК
Змістовий модуль I. Теоретичні основи забезпечення економічної безпеки національної економіки						
1	Тема 1. Сутність економічної безпеки національної економіки.	13	1	2	-	10
2	Тема 2. Інституційні основи системи економічної безпеки.	13	1	-	2	10
	Модульний контроль	2	-	-	-	2
Разом		28	2	2	2	20/2
Змістовий модуль II. Методичні основи оцінки економічної безпеки національної економіки						
3	Тема 3. Проблеми і пріоритети економічної безпеки національної економіки.	14	1	1	2	10
4	Тема 4. Методичні основи оцінки економічної безпеки національної економіки.	15	1	2	2	10
	Модульний контроль	2	-	-	-	2
Разом		31	2	3	4	20/2
Змістовий модуль III. Забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання						
5	Тема 5. Особливості організації економічної безпеки суб'єктів господарювання.	14	1	1	2	10
6	Тема 6. Методичні основи оцінки економічної безпеки суб'єктів господарювання.	15	1	2	2	10
	Модульний контроль	2	-	-	-	2
Разом		31	2	3	4	20/2
Змістовий модуль IV. Забезпечення економічної безпеки національної економіки у сучасній світовій економіці						
7	Тема 7. Забезпечення економічної безпеки національної економіки в умовах глобалізації.	14	1	1	2	10
8	Тема 8. Забезпечення економічної безпеки національної економіки в умовах циркулярної економіки.	14	1	1	2	10
	Модульний контроль	2	-	-	-	2
Разом		30	2	2	4	20/2
Усього		120	8	10	14	80/8

Тематичний план для заочної форми навчання

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Усьо го	Розподіл годин за видами робіт			
			Аудиторні			
			Ле кці й	Пр акт ич ні зан ятт я	Лаб орат орні робо ти	Сам остій на Робо та/ МК
Змістовий модуль I. Теоретичні основи забезпечення економічної безпеки національної економіки						
1	Тема 1. Сутність економічної безпеки національної економіки.	15	1	-	-	14
2	Тема 2. Інституційні основи системи економічної безпеки.	15	1	-	2	12
Разом		30	2	-	2	26
Змістовий модуль II. Методичні основи оцінки економічної безпеки національної економіки						
3	Тема 3. Проблеми і пріоритети економічної безпеки національної економіки.	15	-	1	-	14
4	Тема 4. Методичні основи оцінки економічної безпеки національної економіки.	15	-	1	2	12
Разом		30	-	2	2	26
Змістовий модуль III. Забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання						
5	Тема 5. Особливості організації економічної безпеки суб'єктів господарювання.	15	2	1	-	12
6	Тема 6. Методичні основи оцінки економічної безпеки суб'єктів господарювання.	15	-	1	2	12
Разом		30	2	2	2	24
Змістовий модуль IV. Забезпечення економічної безпеки національної економіки у сучасній світовій економіці						
7	Тема 7. Забезпечення економічної безпеки національної економіки в умовах глобалізації.	15	-	-	1	14
8	Тема 8. Забезпечення економічної безпеки національної економіки в умовах циркулярної економіки.	15	-	-	1	14
Разом		30	-	-	2	28
Усього		120	4	4	8	104

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи забезпечення економічної безпеки національної економіки

Тема 1. Сутність економічної безпеки національної економіки

Сутність поняття «економічна безпека національної економіки». Мета та задачі забезпечення економічної безпеки національної економіки. Складові економічної безпеки національної економіки. Економічна безпека житлово-комунальної інфраструктури. Економічна безпека системи освіти. Економічна безпека децентралізованих автономних організацій. Економічна безпека як інтегральна характеристика соціальної системи. Чинники, які впливають на формування та рівень економічної безпеки національної економіки.

Ключові слова: національна економіка, економічна безпека, мета, задачі, складові.

Література:

1. Економічна безпека України: монографія / [Федоренко В.Г., Грищенко І.М., Новікова О.Ф., Ольшанська О.В., Мельник А.О., Воронкова Т.Є., Денисенко М.П., Фащевський М. І., Махія Р.А., Джинчарадзе Н.Г., Гайдучкий І. П., Борецька Н.П., Малютін О.К., Бреус С.В., Палиця С.В., Федоренко С.В., Грищенко А.І, Янковець Т.М., Шацька З.Я., Фокіна-Мезенцева К. В., Сидорчук О.Г., Кузнецова А. І., Пінчук Ю.Б., Пясківська М.С.]; за ред. В.Г. Федоренка, І.М. Грищенка, Т.Є. Воронкової. К. : ТОВ «ДКС центр», 2017. 462 с.

2. Лойко В.В., Мулик О.М. Інвестиційно-інноваційна складова економічної безпеки національної економіки. Інвестиційно-інноваційні аспекти економічної безпеки на різних ієрархічних рівнях національної економіки: монографія [Лойко В.В., Мулик О.М., Бреус С.В., Голосна Ю.В., Радіонова Н.Й., Квасова О.П., Крапивний І.В., Омеляненко В.А., Купира М.І., Литовченко Т.О., Нетребська Н.В., Лісун Я.В., Лойко Д.М., Ляшенко К.М., Белялов Т.Е., Олександренко І.В., Павлов В.В., Сугак Т.О., Харчук Ю.Ю., Хлістунова Н.В., Теміндарова Ю.А., Чеховська М.М., Шацька З.Я., Скрипник М.І.] за ред. д.е.н. Лойко В. В. Київ: КНУТД, 2015. С. 5-25.

3. Лойко В.В., Авдєєва Н.Є. Особливості економічної безпеки держави в умовах розвитку економіки знань. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Випуск 1. Том 2. 2016. С. 54-58. URL: <file:///D:/Downloads/14540825225060.pdf>.

Тема 2. Інституційні основи системи економічної безпеки

Інститути національної економіки. Інститути державної влади. Інститути місцевого самоврядування. Інститути громадянського суспільства. Економічні інститути. Соціальні інститути. Наднаціональні інститути. Характеристика структур по забезпеченню економічної безпеки національної економіки: Рада національної безпеки й оборони України, Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів, Міністерство економічного розвитку і торгівлі.

Ключові слова: система економічної безпеки, інституалізація, РНБО, КМУ, реформа децентралізації

Література:

1. Економічна безпека та фінансові розслідування: концепти, прагматика, інструментарій забезпечення : колективна монографія. / За заг. ред. д.е.н., доц. Вівчар О. І. Тернопіль: Економічна думка, 2019. 395 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/36303/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B0%20%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0>

2. Іванова Н.С. Прогнозування економічної безпеки регіонів для забезпечення безпеки національної економіки: монографія. Кривий Ріг : ФОП Чернявський Д.О., 2018. 381с.

3. Економічна безпека України: монографія/ [Федоренко В.Г., Грищенко І.М., Новікова О.Ф., Ольшанська О.В., Мельник А.О., Воронкова Т.Є., Денисенко М.П., Фащевський М. І., Махія Р.А., Джинчарадзе Н.Г., Гайдуцький І. П., Борецька Н.П., Малютін О.К., Бреус С.В., Палиця С.В., Федоренко С.В., Грищенко А.І, Янковець Т.М., Шацька З.Я., ФокінаМезенцева К.. В., Сидорчук О.Г., Кузнецова А. І., Пінчук Ю.Б., Пясківська М.С.]; за ред. В.Г. Федоренка, І.М. Грищенка, Т.Є. Воронкової К. : ТОВ «ДКС центр», 2017. 462 с.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Методичні основи оцінки економічної безпеки національної економіки

Тема 3. Проблеми і пріоритети економічної безпеки національної економіки

Економічні інтереси держави. Пріоритети економічної безпеки національної економіки. Сутність понять «ризик», «небезпека», «загроза». Дестабілізуючі чинники, їх характеристика та джерела виникнення. Зовнішні та внутрішні загрози. Суб'єкти загроз та засоби запобігання виникненню загроз фінансовій безпеці. Економічне та промислове шпигунство. Рейдерство. Недобросовісна конкуренція. Економічна безпека як чинник підвищення інвестиційної привабливості економіки країни.

Ключові слова: держава, економічні інтереси, захист, рейдерство, промислове шпигунство, недобросовісна конкуренція.

Література:

1. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України № 1277 від 29.10.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>

2. Лойко В.В., Лойко Д.М. Фактори впливу на економічну безпеку національного господарства. Actual problems of modern economy development: Collection of scientific articles. - Thorpe-Bowker®, Melbourne, Australia, 2015. P. 43-47.

3. Якубовська Ю.Є. Протидія промислового шпигунству. Навчально-методичні матеріали з дисципліни. Тернопіль. ТНЕУ.2016.44 с.

4. Живко З. Б., Пушак Я. Я. Поглинання та рейдерство в ринковій економіці: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 304с.

Тема 4. Методичні основи оцінки економічної безпеки національної економіки

Методика оцінки рівня економічної безпеки національної економіки за функціональними складовими. Поняття індикаторів економічної безпеки. Методика оцінка економічної безпеки як конкурентоспроможності держави на світовому ринку.

Ключові слова: рівень економічної безпеки, методика, оцінка, показники, індикатори, порогові значення.

Література:

1. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України № 1277 від 29.10.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>

2. Лойко В.В., Лойко Д.М. Експертна система як інструмент визначення рівня економічної безпеки. *Науково-технічна інформація*. 2015. № 3(65). С. 41-46.

3. Лойко В.В. Прогнозування рівня економічної безпеки за допомогою експертної системи. Економічна безпека в умовах глобалізації світової економіки: [колективна монографія у 2 т.]. Дніпропетровськ: «ФОП ДРОБЯЗКО С.І.», 2014. Т.1. С. 138-145.

4. Лойко В.В. Експертна система як інструмент визначення рівня економічної безпеки /В.В. Лойко, Д.М. Лойко // *Науково-технічна інформація* 2015. №3(65). С. 41-46.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3. Забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання

Тема 5. Особливості організації економічної безпеки суб'єктів господарювання

Особливості сучасної організації безпеки бізнесу в Україні. Обґрунтування оптимальних підходів до захисту інтересів суб'єктів підприємництва, протидії негативному впливу небезпек і загроз, мінімізації ризиків. Функції керівників суб'єктів підприємництва з питань організації безпеки. Процес організації безпеки: визначення заходів безпеки та структури її сил. Засоби безпеки: технічні, спеціальні, засоби захисту інформації.

Ключові слова: організація безпеки бізнесу, суб'єкти підприємництва, заходи безпеки, технічні засоби безпеки, захист інформації.

Література:

1. Мельник С. І. Управління фінансовою безпекою підприємств: теорія, методологія, практика: монографія. Львів: «Раст-7». 2020. 384 с. URL: http://nbuviap.gov.ua/images/nak_mon_partneriv/Upravlinnya_finansovou_bezpekou_pidpruemstv.pdf

2. Лойко В.В. Індикатори економічної безпеки суб'єкта підприємницької діяльності /В.В. Лойко, Я.О. Мороз// Міжнародний науковий журнал. № 2. 2016. Р. 126-129 [Електронний ресурс] – Режим доступу до: <file:///D:/Downloads/14543484495459.pdf>

3. Лойко В.В., Рамський А.Ю., Лойко Д.М. Формування інноваційного потенціалу національної економіки та розвиток ринку стартапів // Концепти інноваційного розвитку підприємництва [Текст]: [Монографія] /За заг. ред. д.е.н., проф. Храпкіної В. В.; Національний університет «Києво-Могилянська академія». К.: Інтерсервіс, 2018. С. 83-91.

Тема 6. Методичні основи оцінки економічної безпеки суб'єктів господарювання

Сутність оцінки стану економічної безпеки суб'єктів господарювання. Система індикаторів економічної безпеки. Методика визначення рівня економічної безпеки суб'єктів підприємництва. Одиничні показники оцінки рівня економічної безпеки. Методика приведення одиничних показників економічної безпеки до єдиного універсального параметра, до інтегрального показника. Функція Харрінгтона. Діапазони визначення рівня економічної безпеки підприємства відповідно до теорії Харрінгтона.

Ключові слова: оцінка рівня економічної безпеки, методика, інтегральний показник, одиничні показники, функція Харрінгтона.

Література:

1. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України № 1277 від 29.10.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>
2. Лойко В.В., Лойко Д.М. Експертна система як інструмент визначення рівня економічної безпеки. *Науково-технічна інформація*. 2015. № 3(65). С. 41-46.
3. Лойко В.В. Прогнозування рівня економічної безпеки за допомогою експертної системи. Економічна безпека в умовах глобалізації світової економіки: [колективна монографія у 2 т.]. Днепропетровськ: «ФОР Дробязко С.І.», 2014. Т.1. С. 138-145.
4. Лойко В.В. Загрози економічній безпеці промислового підприємства: сутність та класифікація. *Ефективна економіка*. 2015. № 10. - URL: www.economy.nayka.com.ua/
5. Лойко В.В. Моніторинг рівня економічної безпеки промислового підприємства. *Ефективна економіка*. 2015. № 8. - URL: www.economy.nayka.com.ua/
6. Лойко В.В., Мороз Я.О. Індикатори економічної безпеки суб'єкта підприємницької діяльності. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. № 2. 2016. С. 126-129. - URL: <file:///D:/Downloads/14543484495459.pdf>
7. Лойко В.В. Методи оцінки ризиків при реалізації експортного контролю в Україні. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. №2 (42). Т.2. С.31-34.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 4. Забезпечення економічної безпеки національної економіки у сучасній світовій економіці

Тема 7. Забезпечення економічної безпеки національної економіки в умовах глобалізації

Характеристика глобалізації як сучасного процесу розвитку світової економіки. Глобалізація як процес реалізації економічних інтересів. Процес поширення фінансової глобалізації. Фінансові холдинги, транснаціональні компанії, глобальні корпорації, міжнародні громадські організації. Фінансові кризи як основні загрози економіки країн. Вплив глобалізації на економічну безпеку вітчизняних суб'єктів господарювання та на національну економіку в цілому. Заходи щодо забезпечення відтворення фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва в умовах кризи.

Ключові слова: глобалізація, економічні інтереси, фінансові кризи, фінансові холдинги, транснаціональні компанії, глобальні корпорації, міжнародні громадські організації.

Література:

1. Економіка України в умовах глобалізації: підручник /[Федоренко В.Г., Лагутін Г.В., Воронкова Т.Є., Рижаківа Г.М., Денисенко М.П., Лойко В.В., Федоренко С.В., Кінах Н.В., Пінчук Ю.Б., Федоренко М.С., Воронков І.В., Палиця С.В., Малихіна О.М., Юрченко В.В., Ігнатенко Г.В., Гуцало А.В.]; за ред. В.Г. Федоренка, Г.В. Лагутіна, Т.Є. Воронкової, Г.М. Рижаківої К.: КНУБА, 2015. 376 с.
2. Лойко В.В. Економічні аспекти глобальних проблем /В.В. Лойко //Економіка України в умовах глобалізації: підручник [Федоренко В.Г., Лагутін Г. В., Воронкова Т.Є., Рижаківа Г.М., Кашуба Я.М., Денисенко М.П., Лойко В.В., Скрипник М.І., Федоренко С.В., Бреус С.В., Матюха М.М., Гавриленко Т.В., Чаленко Н.В., Лойко Д.М., Золковер А.О., Мігус І.П., Вергун М.О., Федоренко М.С., Воронков І.В., Ігнатенко Г.В., Гуцало А.В., Гергі

Д.С., Волошина Т.В., Сотнікова О.В.]; за ред. В.Г. Федоренка, Г.В. Лагутіна, Т.Є.Воронкової, Г.М. Рижакової. К.: ТОВ «ДКС центр», 2015. С. 52 – 66.

3. Лойко В.В., Мбан Принси Жултранд Стефани. Социально-экономическая сущность экономической безопасности национальной экономики Конго Браззавиль. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. №15 (55). Т.2. С. 11-13.

4. Valeriia V. Loiko, Olena S. Aleksandrova, Nataliia N. Vinnikova, Vitaliy N. Zavadskyi, Daria N. Loiko. Methodical Tools for Security Level Diagnostics of the Modern University's. *International Journal of Electronic Security and Digital Forensics. Vol. 13, No. 2, 2021. P. 115-132.* (SCOPUS)

5. Лойко В.В., Руденко В.С., Золотоверха А.В. Аналітичні аспекти впливу пандемії на розвиток бізнесу в Україні на засадах соціальної безпеки. Стратегії сталого розвитку територій в умовах посткризового відновлення [текст]: [монографія] / під заг. ред. д.е.н., проф. Храпкіної В.В., д.ю.н., проф. Устименка В.А. – К.: Інтерсервіс, 2021. С. 249 - 267

Тема 8. Забезпечення економічної безпеки національної економіки в умовах циркулярної економіки

Поняття та умови розвитку циркулярної економіки в світі. Цілі сталого розвитку України. Забезпечення економічної безпеки національної економіки за рахунок підтримки економічного зростання, конкурентоспроможності бізнесу, забезпечення екологічної безпеки та зменшення соціальної нерівності.

Ключові слова: циркулярна економіка, економічна безпека, екологічна безпека, економічне зростання.

Література:

1. Циркулярна економіка та переваги для суспільства. Звіт про дослідження на вимогу Римського клубу за підтримки Фонду MAVA. URL: <http://www.clubofrome.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/The-Circular-Economy-CoR-UA-2.pdf>

2. Лойко В.В. Проблеми розвитку циркулярної економіки в Україні. III International Scientific Conference From the Baltic to the Black Sea: the Formation of Modern Economic Area: Conference Proceedings, August 23th, 2019. Riga, Latvia: Baltija Publishing. P. 24-27.

3. Лойко В.В., Маляр С.А. Проблеми міст в умовах розвитку циркулярної економіки. Research and Practice: Collection of scientific articles. Lardy Publishing House, Paris, France, 2019. P. 23-27.

4. Лойко В.В., Шемчук К.Р. Стан та перспективи розвитку безвідходних технологій в Україні в умовах прогресу циркулярної економіки. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. 2021. № 1 (7). С. 14-25.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів (денна форма)

№ з/п	Вид діяльності аспіранта	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		
			Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	
1	Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
2	Відвідування практичних занять	1	1	1	2	2	1	1	1	1	
3	Відвідування лабораторних занять	1	1	1	2	2	2	2	2	2	
4	Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10	2	10	
5	Робота на практичних заняттях	10	1	10	2	20	2	20	2	20	
6	Робота на лабораторних заняттях	12	1	12	2	24	2	24	2	24	
7	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	
Разом				60		84		83		83	
Максимальна кількість балів:										310	
Розрахунок коефіцієнта:										310 / 100 = 3,1	

Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів (заочна форма)

№ з/п	Вид діяльності аспіранта	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		
			Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	
1	Відвідування лекцій	1	1	1	-	-	1	1	-	-	
2	Відвідування практичних занять	1	-	-	1	1	1	1	-	-	
3	Відвідування лабораторних занять	1	-	-	1	1	2	2	1	1	
4	Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20	4	20	4	20	
5	Робота на практичних заняттях	10	-	-	1	10	1	10	-	-	
6	Робота на лабораторних заняттях	12	1	12	1	12	1	12	1	12	
Разом				33		44		44		33	
Максимальна кількість балів:										154	
Розрахунок коефіцієнта:										154 / 100 = 1,54	

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна /заочна	Бали
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи забезпечення економічної безпеки національної економіки			
1	Складіть власне визначення поняття «економічна безпека» дотичне до теми Вашої дисертаційної роботи на основі опрацювання наукових джерел	10/12	5
2	Проаналізуйте інституційні основи системи економічної безпеки.	10/12	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Методичні основи оцінки економічної безпеки національної економіки			
3	Охарактеризуйте проблеми і пріоритети економічної безпеки національної економіки дотичні до теми Вашої дисертаційної роботи.	10/12	5
4	Оберіть, проаналізуйте та зробіть розрахунки за функціональної складовою економічної безпеки національної економіки, дотичної до теми Вашої дисертаційної роботи, згідно методичних основ оцінки економічної безпеки національної економіки.	10/12	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання			
5	Проаналізуйте особливості організації економічної безпеки суб'єктів господарювання.	10/12	5
6	Оберіть, проаналізуйте та зробіть розрахунки за функціональної складовою економічної безпеки суб'єктів господарювання, дотичної до теми Вашої дисертаційної роботи, згідно Методичних основ оцінки економічної безпеки суб'єктів господарювання.	10/12	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Забезпечення економічної безпеки національної економіки у сучасній світовій економіці			
7	Здійсніть моніторинг умов забезпечення економічної безпеки національної економіки в умовах глобалізації.	10/12	5
8	Здійсніть моніторинг умов забезпечення економічної безпеки національної економіки в умовах циркулярної економіки та порівняйте його з моніторингом, який складено за темою 7.	10/12	5
Разом		80/96	40

Критерії оцінювання самостійної роботи	Кількість балів
Представлений матеріал повністю або на достатньому рівні розкриває тему, містить додаткові інформативні відомості або пояснення, оформлено за вимогами	5-4
Робота містить неточності у викладенні матеріалу, відсутня логічна послідовність, існують недоліки у оформленні	3-2
Робота не відповідає вимогам, виконана за іншою темою; матеріал представлено частково, допущені фактичні помилки	0-1

6.3. Форми проведення підсумкового контролю та критерії оцінювання

Критерії оцінювання практичних занять:

8-10 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, демонструє навички самостійного пошуку необхідної інформації, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання та ілюструє викладений матеріал власною створеною презентацією.

2-7 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, немає супроводження відповіді власною створеною презентацією.

0-1 бал – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання лабораторних занять:

10-12 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, демонструє навички самостійного пошуку необхідної інформації, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання та ілюструє викладений матеріал власною створеною презентацією.

2-9 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, немає супроводження відповіді власною створеною презентацією.

0-1 бал – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

6.4. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль за результатами виконання контрольних (модульних) робіт передбачає оцінювання теоретичних знань та практичних умінь і навичок, які аспірант набув після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля з дисципліни. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється шляхом тестування через модульне середовище Університету.

Сума балів, накопичених аспірантом за виконання модульних контрольних робіт свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни на конкретному етапі її вивчення.

Критерії оцінювання модульного контролю з дисципліни наступні:

Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу - 25.

Модульна контрольна робота при дистанційній формі навчання складається з 25 тестів.

Тестові завдання охоплюють весь зміст модуля і розподілені наступним чином:

Якщо в модулі 2 теми:

Тема перша - 12 тестів;

Тема друга - 13 тестів;

Кожен тест оцінюється у 1 бал максимально.

При тестуванні он-лайн оцінки обраховується:

- для тестів, які передбачають одну правильну відповідь (формату «один з багатьох») 1 бал виставляється, якщо відповідь правильна, у протилежному випадку виставляється оцінка 0 балів;

При виконанні модульної контрольної роботи необхідно слідкувати за терміном виконання та за часовим обмеженням.

Форми проведення та критерії оцінювання модульного контролю

Модулі	Теми дисципліни	Форма контролю	Максимальна сума балів
I	Теми 1, 2 згідно з тематичним планом дисципліни	тест	25 балів
II	Теми 3,4 згідно з тематичним планом дисципліни	тест	25 балів
III	Теми 5,6 згідно з тематичним планом дисципліни	тест	25 балів
IV	Теми 7,8 згідно з тематичним планом дисципліни	тест	25 балів

6.5. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання аспіранта у формі заліку. Підсумковий семестровий контроль проводиться за результатами поточного контролю та оцінюється від 0 до 100 балів, що переводиться у шкалу ECTS для отримання рейтингової оцінки знань аспіранта.

6.6. Шкала відповідності оцінок за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови

		належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Рекомендовані джерела

Методичне забезпечення

Викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на новітніх інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивний комплекс SMART Board, авторські засоби мультимедіа).

На заняттях і під час самостійній роботі аспірантів використовуються методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, ілюстративні комп'ютерні дидактичні матеріали, які розроблені на кафедрі, а саме:

- презентації.
- навчальні посібники.
- робоча навчальна програма.
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень аспірантів.
- засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
- електронний навчальний курс «Економічна безпека національної економіки» (URL: <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=20507>).

Основна (базова):

1. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України № 1277 від 29.10.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>
2. Мельник С. І. Управління фінансовою безпекою підприємств: теорія, методологія, практика: монографія. Львів: «Раст-7». 2020. 384 с. URL: http://nbuviap.gov.ua/images/nak_mon_partneriv/Upravlinnya_finansovou_bezpekou_pidpruemstv.pdf
3. Економічна безпека та фінансові розслідування: концепти, прагматика, інструментарій забезпечення : колективна монографія. / За заг. ред. д.е.н., доц. Вівчар О. І. Тернопіль: Економічна думка, 2019. 395 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/36303/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B0%20%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F_%D0%95%D0%91%D0%A4%D0%A0.pdf
4. Іванова Н.С. Прогнозування економічної безпеки регіонів для забезпечення безпеки національної економіки: монографія. Кривий Ріг : ФОП Чернявський Д.О., 2018. 381с.
5. Лойко В.В., Рамський А.Ю., Лойко Д.М. Формування інноваційного потенціалу національної економіки та розвиток ринку стартапів // Концепти інноваційного розвитку підприємництва [Текст]: [Монографія] /За заг. ред. д.е.н., проф. Храпкіної В. В.; Національний університет «Києво-Могилянська академія». К.: Інтерсервіс, 2018. С. 83-91.
6. Економічна безпека України: монографія/ [Федоренко В.Г., Грищенко І.М., Новікова О.Ф., Ольшанська О.В., Мельник А.О., Воронкова Т.Є., Денисенко

М.П., Фашевський М. І., Махія Р.А., Джинчарадзе Н.Г., Гайдуцький І. П., Борецька Н.П., Малютін О.К., Бреус С.В., Палиця С.В., Федоренко С.В., Грищенко А.І., Янковець Т.М., Шацька З.Я., ФокінаМезенцева К. В., Сидорчук О.Г., Кузнецова А. І., Пінчук Ю.Б., Пясківська М.С.]; за ред. В.Г. Федоренка, І.М. Грищенка, Т.Є. Воронкової. К. : ТОВ «ДКС центр», 2017. 462 с.

7. Лойко В.В. Інвестиційно-інноваційна складова економічної безпеки національної економіки /В.В. Лойко, О.М. Мулик // Інвестиційно-інноваційні аспекти економічної безпеки на різних ієрархічних рівнях національної економіки: монографія [Лойко В.В., Мулик О.М., Бреус С.В., Голосна Ю.В., Радіонова Н.Й., Квасова О.П., Крапивний І.В., Омельяненко В.А., Купира М.І., Литовченко Т.О., Нетребська Н.В., Лісун Я.В., Лойко Д.М., Ляшенко К.М., Беялов Т.Е., Олександренко І.В., Павлов В.В., Сугак Т.О., Харчук Ю.Ю., Хлістунова Н.В., Теміндарова Ю.А., Чеховська М.М., Шацька З.Я., Скрипник М.І.]/ за ред. д.е.н. Лойко В. В. Київ: КНУТД, 2015. С. 5-25.

Додаткова:

8. Економічна безпека держави в контексті національних інтересів : зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 23 квіт. 2021 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 174 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/10473/Ekonomichna%20bezpeka%20derzhavy_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

9. Лойко В.В., Руденко В.С., Золотоверха А.В. Аналітичні аспекти впливу пандемії на розвиток бізнесу в Україні на засадах соціальної безпеки. Стратегії сталого розвитку територій в умовах посткризового відновлення [текст]: [монографія] / під заг. ред. д.е.н., проф. Храпкіної В.В., д.ю.н., проф. Устименка В.А. К.: Інтерсервіс, 2021. С. 249 – 267.

10. Лойко В.В., Шемчук К.Р. Стан та перспективи розвитку безвідходних технологій в Україні в умовах прогресу циркулярної економіки. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. 2021. № 1 (7). С. 14-25.

11. Valeriia V. Loiko, Olena S. Aleksandrova, Nataliia N. Vinnikova, Vitaliy N. Zavadskyi, Daria N. Loiko. Methodical Tools for Security Level Diagnostics of the Modern University's. *International Journal of Electronic Security and Digital Forensics*. Vol. 13, No. 2, 2021. P. 115-132. (SCOPUS)

12. Лойко В.В., Лойко Д.М. Експертна система як інструмент визначення рівня економічної безпеки. *Науково-технічна інформація*. 2015. № 3(65). С. 41-46.

13. Лойко В.В. Прогнозування рівня економічної безпеки за допомогою експертної системи. Економічна безпека в умовах глобалізації світової економіки: [колективна монографія у 2 т.]. Днепропетровськ: «ФОП ДРОБЯЗКО С.І.», 2014. Т.1. С. 138-145.

14. Лойко В.В. Загрози економічній безпеці промислового підприємства: сутність та класифікація. *Ефективна економіка*. 2015. № 10. URL: www.economy.nayka.com.ua/

15. Лойко В.В. Моніторинг рівня економічної безпеки промислового підприємства. *Ефективна економіка*. 2015. № 8/ URL: www.economy.nayka.com.ua/

16. Лойко В.В., Мороз Я.О. Індикатори економічної безпеки суб'єкта підприємницької діяльності. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. № 2. 2016. С. 126-129. URL: <file:///D:/Downloads/14543484495459.pdf>

17. Лойко В.В., Лойко Д.М. Фактори впливу на економічну безпеку національного господарства. Actual problems of modern economy development: Collection of scientific articles. - Thorpe-Bowker®, Melbourne, Australia, 2015. P. 43-47.

18. Лойко В.В., Авдєєва Н.Є. Особливості економічної безпеки держави в умовах розвитку економіки знань. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2016. Випуск 1. Том 2. С. 54-58. URL: <file:///D:/Downloads/14540825225060.pdf>.

19. Лойко В.В. Конкурентоспроможність національної економіки в контексті економічної безпеки. International Scientific Conference Economy without borders: Integration, Innovation, Cross-border cooperation: Conference Proceeding, August 26, 2016. Kaunas: Baltija Publishing. P. 52-55.

20. Лойко В.В. Энергетическая безопасность: украинско-китайское сотрудничество. Китайське –українське гуманітарне співробітництво в рамках концепції «Один пояс - один шлях» [матеріали Міжнародної науково-практичної конференції]. КНР, Тяньцзинь, 2016/2017. С. 41-45.

21. Лойко В.В. Методи оцінки ризиків при реалізації експортного контролю в Україні. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. №2 (42). Т.2. С.31-34.

22. Лойко В.В. Проблеми розвитку циркулярної економіки в Україні. III International Scientific Conference From the Baltic to the Black Sea: the Formation of Modern Economic Area: Conference Proceedings, August 23th, 2019. Riga, Latvia: Baltija Publishing. P. 24-27.

Інформаційні джерела:

23. Господарський кодекс України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

24. Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.1993 р. № 611. URL: www.rada.gov.ua.

25. Цивільний кодекс України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

26. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>.

27. Державна служба статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

28. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади в Україні. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control>.

29. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

30. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://nplu.org>.

31. Електронна бібліотека освітнього порталу. URL: <http://www.osvita.org.ua/library/>.